

Росія принесла з собою розруху, біль, ненависть. Донецький аеропорт, Іловайськ, Маріуполь, Буча, Ірпінь, Дебальцеве, Волноваха, Оленівка, Дніпро, «Мрія», Бахмут, Соледар.... Про це йдеться в експозиційному вузлі «Руйнація».

Є різні статистики: дні війни, знищених будинків, мостів, доріг, загинуваних, поранених, тих хто змушений був виїхати з-за кордон.

Скільки вбито мирних людей, скільки ми ще не знаємо, але дізнаємось після звільнення Маріуполя та інших територій.

Наші захисники та захисниці щодня борються за нашу незалежність заради свої дітей, Кіборги віддали життя за краще майбутнє своїх дітей. Діти це наше майбутнє, ми повинні зробити усе можливе і не можливе, щоб наші діти жили на вільній своїй незалежній землі.

Завершує нашу експозицію банер із зображенням літака «Мрія» на тлі синього неба та жовтого колосся. Наша Мрія одна на всіх, наш прапор не знищити ніколи. Ми відбудуємо, відновимо усе. Біль з часом притупиться, але ми немає права ніколи і нікого забувати.

Настане цей день... і впишемо цю дату. Дату нашої перемоги.

Література:

1. Вайдакер Ф. Загальна музеологія. Львів, 2005

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-341-5-10>

CULTURAL AND EDUCATIONAL ACTIVITIES OF THE MYKOLAIV REGIONAL ART MUSEUM NAMED BY V. VERESHAGIN

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ МИКОЛАЇВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ХУДОЖНЬОГО МУЗЕЮ ІМЕНІ В. ВЕРЕЩАГІНА

Makushina H. I. **Макушина Г. І.**

<i>Candidate of Historical Sciences, Head of the Department of Scientific and Educational Work Mykolaiv Regional Art Museum named after V. V. Vereshchagin Mykolaiv, Ukraine</i>	<i>кандидат історичних наук, завідувач відділу науково-освітньої роботи Миколаївський обласний художній музей імені В. В. Верещагіна м. Миколаїв, Україна</i>
--	---

Трагічний ранок 24 лютого 2022 р. докорінно змінив життя українського суспільства. Кардинальних змін у діяльності зазнали культурні установи. Не стали виключенням і музеї України, особливо ті,

що знаходились або зараз перебувають у прифронтових містах або в зоні окупації.

Сучасні українські музеї, попри труднощі військового часу, відіграють роль центру культури майбутнього і щоденно будують його шляхом активної діяльності навіть у скрутні часи. Склалося так, що діяльність музеїв корегується соціально-економічними змінами українського суспільства, спричиненими війною. До музеїв, що перебували у прифронтовому місті, відноситься і Миколаївський обласний художній музей імені В.В. Верещагіна. Як і всі музеї країни, він залишився без повного штату співробітників, тому що у зв'язку із щоденним бомбардуванням, більшість мешканців Миколаєва змушена була евакуюватись до інших українських міст або за кордон. Культурно-просвітницьку діяльність від початку війни було відновлено у грудні 2022 р. Сучасні музеї, окрім військового часу, мають проблему прибутку та залучення відвідувача. Особливістю відвідувача є різновікові групи та різний рівень освіти та культури відвідувачів, що додає певних ускладнень при проведенні культурно-просвітницької діяльності [2]. Попри всі негаразди сучасної України одним з базових завдань культурно-освітньої роботи музею є залучення молоді та формування зацікавлення до життя закладу [1, с. 36]. Такі завдання доводиться вирішувати співробітникам і сьогодні.

Складовою діяльності музею є його культурно-освітня робота. Активність проведення культурно-освітньої роботи залежить від використання різноманітних форм і видів. У зв'язку із військовими діями в Україні культурно-освітня діяльність Миколаївського обласного художнього музею ім. В.Верещагіна має додаткові проблеми. Для їх вирішення співробітники використовують зворотній зв'язок, досліджують інтереси та потреби музейної аудиторії та враховують їх у підготовці нових заходів.

Весною 2022 р. знято основну експозицію музею, що ґрунтовно обмежує проведення екскурсій. У зв'язку з такою ситуацією керівництво закладу прийняло рішення організувати тимчасові виставки художників та приватних зібрань колекціонерів. Перша виставка, яка відкрилась в музеї у 2023 р. була ювілейна виставка директора музею Сергія Миколайовича Рослякова. Саме з неї розпочато експозиційну діяльність у військовий час. Згодом відкрились персональні виставки миколаївських художників, членів Національної спілки художників України Юлії Гур'євої та Леоніда Яценка, члена Миколаївського товариства німецької культури Юрія Горбачова, майстрині з квілінгу та вишивки Тетяни Веремієнко.

В музеї експонуються виставки із приватних колекцій миколаївців. Серед них виділимо виставку української домашньої ікони та світського

культового живопису «В єднанні з Богом», виставку фарфору з приватного зібрання миколаївського колекціонера Дмитра Єрьоменка «Загублений світ фарфору» та його ж виставку предметів індіанської культури «Індіанці прерій». Експонування подібних виставок надає можливість проводити активну екскурсійну роботу і залучати відвідувачів до музею.

Важливими в культурно-освітній роботі є одноденні виставки. В Миколаївському обласному художньому музеї ім. В. Верещагіна проводяться одноденні виставки, присвячені державним та українським святкам: «Традиції святкування українських новорічних свят», «Кращий подарунок – квіти, що не в'януть», «Живописна Україна» (До дня народження Тараса Шевченка), «Світле свято Великодня». Мають місце одноденні виставки, присвячені видатним художникам України та Миколаївщини: «Миколаївський Роден Юрій Макушин», «Казкові звірі» (творчість Марії Приймаченко)». Певна частина виставок присвячена видам мистецтва. Виділимо виставки «Хто такий скульптор і як він працює», «Магія натюрморту». Є також теми, які розкривають красу та особливості декоративно-ужиткового мистецтва: «Скарби народної культури» (ткацтво, живопис, витинанки), «Майстри серед нас».

Невід'ємною частиною культурно-освітньої діяльності Миколаївського обласного художнього музею ім. В. Верещагіна є проведення майстер-класів [3, с. 71]. В музеї працює майстриня Народного творчого об'єднання майстрів Миколаївщини «Прибужжя» Л. Запісочна, яка створює роботи у техніці «витинанка». Більшість майстер-класів присвячено цій техніці, таврійському та петриківському розпису, аплікації. Часто вони проводяться напередодні свят. Наприклад, до Дня працівників освіти відвідувачі музею створюють листівку із різнокольоровими квітами 2023 р. стало святкування Всесвітнього дня музеїв, який цього рік співпав із Днем вишиванки. Отже, урочисті заходи розпочались із флешмобу, присвяченому українській вишиванці. В ході святкування Всесвітнього дня музеїв співробітники провели екскурсію по виставці української домашньої ікони та культового світського живопису «В єднанні з Богом», виставку однієї картини О. Махервакса «Дівчина з бандурою. Портрет Майї Кулик», одноденну виставку «Мандрівка старим Миколаєвом» (за творами Олександра Покосенка). Також на свято запросили майстриню Народного творчого об'єднання майстрів Миколаївщини «Прибужжя» Т. Веремієнко, яка провела майстер-клас в техніці «квілінг».

Актуальним питанням залишається співпраця з Миколаївським товариством єврейської культури. Раз на місяць проводяться он-лайн-бесіди із особами похилого віку. Тематика таких бесід пов'язана із виставками, які проходять в музеї. У 2023 р. слухачі бесід дізнались про

творчість миколаївських художників Ю. Гур'євої, О. Покосенка, С. Рослякова, родини Макушиних. Завдяки сучасним технологіям люди можуть потрапити на виставку та прослухати професійну екскурсію.

Влітку щосуботи в музичній вітальні музею відбуваються концерти артистів Миколаївської обласної філармонії. Інтер'єр зали сприяє прослуховуванню творів класичної музики у виконанні колективів філармонії «Manifique», «Узори», «ARS-квартет» та солістів.

Культурно-освітня робота в музеї ведеться із використанням засобів масової інформації та соціальних мереж. Активно працюють сторінки у Facebook, Instagram, Telegram, розвивається ю туб канал. Постійно висвітлюються події із культурно-освітнього життя музею, публікуються анонси виставок та інших заходів.

Таким чином, не дивлячись на труднощі військового часу, проблеми тилового міста, Миколаївський обласний художній музей ім. В. Верещагіна проводить культурно-освітню роботу, залучаючи її різноманітні форми. Активність співробітників сприяє залученню відвідувачів різних вікових та соціальних категорій до музею.

Література:

1. Бондарець О. В. Освітні моделі музею та специфіка освітньої діяльності на сучасному етапі. *Матістеріум*. 2018. Вип. 71. Культурологія. С. 36–42.
2. Кутя О. В. Науково-просвітницька діяльність музейних установ як засіб комунікації (на прикладі Харківського художнього музею) URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/84006084.pdf>
3. Музеезнавство: словник базових термінів / укладач-упорядник Л.М. Міненко. К.: Фенікс, 2013. 152 с.